

MAKE WESTING

*Whatever you do, make westing!
make westing!
Sailing directions for Cape Horn*

For seven weeks the Mary Rogers had been between 50 degrees south in the Atlantic and 50 degrees south in the Pacific, which meant that for seven weeks she had been struggling to round Cape Horn. For seven weeks she had been either in dirt, or close to dirt, save once, and then, following upon six days of excessive dirt, which she had ridden out under the shelter of the redoubtable Terra del Fuego coast, she had almost gone ashore during a heavy swell in the dead calm that had suddenly fallen. For seven weeks she had wrestled with the Cape Horn graybeards, and in return been buffeted and smashed by them. She was a wooden ship, and her ceaseless straining had opened her seams, so that twice a day the watch took its turn at the pumps.

The Mary Rogers was strained, the crew was strained, and big Dan Cullen, master, was likewise strained. Perhaps he was strained most of all, for upon him rested the responsibility of that titanic struggle. He slept most of the time in his clothes, though he rarely slept. He haunted the deck at night, a great, burly, robust ghost, black with the sunburn of thirty years of sea and hairy as an orang-outang. He, in turn, was haunted by one thought of action, a sailing direction for the Horn: *Whatever you do, make westing! make westing!* It was an obsession. He thought of nothing else, except, at times, to blaspheme God for sending such bitter weather.

Make westing! He hugged the Horn, and a dozen times lay hove to with the iron Cape bearing east-by-north, or

TARTS NYUGATNAK

*Akármit csinálsz, mindig csak nyugatnak tarts!
Tarts nyugatnak!
Hajózási utasítás a Horn-fok megkerüléséhez*

A Mary Rogers hét teljes hétig veszkölődött a déli szélesség 66. foka körül az Atlanti- és a Csendes-óceán között, vagyis hét hétig küszködött a Horn-fok megkerülésével. Hét hétig hol viharok kellős közepén, hol viharok szélén hánykolódott, egyetlen alkalom kivételével, de akkor meg alighogy elült a hat napig dühöngő orkán, amit a félelmetes Tűzföld partjainak oltalmában vészelt át, majd-hogynem partra sodródott a hirtelen beálló szélcsendben támadt hatalmas dagályban. Hét hétig birkózott a Horn-fok viharaival, s a szelek hét hétig nyűtték, cibálták. A Mary Rogers fából épült, és a szakadatlan viszontagságok meglazították eresztégeit, úgyhogy nemegyszer az egész legénység a szivattyúknál dolgozott.

A hét hét megviselte a Mary Rogerst, megviselte legénységét, és megviselte böhom Dan Cullent, a kapitányát is. Talán őt a leginkább, mert az ő vállán volt a felelősség ebben a titáni küzdelemben. Ha nagy ritkán aludt, csak ruhástul. Éjszakánként is, akár holmi tagbaszakadt, vállas szellemalak, a fedélzeten kísértett; arca fekete a tengeri naptól, amely harminc éve égette, és szőrös, mint az orangutáné. Őt meg egyetlen gondolat kísértette, csak egyet akart, amit a hajózási utasítás írt elő a Horn-fok megkerüléséhez: *Akármit csinálsz, mindig csak nyugatnak tarts! Tarts nyugatnak!* Megszállottja volt. Másra se jutott gondolata, legföljebb néha-néha arra, hogy Istent káromolja, amiért ilyen keserves időjárást küldött rá.

Tarts nyugatnak! Rácsimpaszkodott a Horn-fokra, és vagy tucatszor horgonyt vetett, kipányvázta magát, amikor

north-north-east, a score of miles away. And each time the eternal west wind smote him back and he made easting. He fought gale after gale, south to 64 degrees, inside the antarctic drift-ice, and pledged his immortal soul to the Powers of Darkness for a bit of westing, for a slant to take him around. And he made easting. In despair, he had tried to make the passage through the Straits of Le Maire. Halfway through, the wind hauled to the north'ard of north-west, the glass dropped to 28.88, and he turned and ran before a gale of cyclonic fury, missing, by a hair's-breadth, piling up the Mary Rogers on the black-toothed rocks. Twice he had made west to the Diego Ramirez Rocks, one of the times saved between two snow-squalls by sighting the gravestones of ships a quarter of a mile dead ahead.

Blow! Captain Dan Cullen instanced all his thirty years at sea to prove that never had it blown so before. The Mary Rogers was hove to at the time he gave the evidence, and, to clinch it, inside half an hour the Mary Rogers was hove down to the hatches. Her new maintopsail and brand new spencer were blown away like tissue paper; and five sails, furled and fast under double gaskets, were blown loose and stripped from the yards. And before morning the Mary Rogers was hove down twice again, and holes were knocked in her bulwarks to ease her decks from the weight of ocean that pressed her down.

On an average of once a week Captain Dan Cullen caught glimpses of the sun. Once, for ten minutes, the sun shone at midday, and ten minutes afterward a new gale was piping up, both watches were shortening sail, and all was buried in the obscurity of a driving snow-squall. For a fortnight, once, Captain Dan Cullen was without a meridian or a chronometer sight. Rarely did he know his position

északkeletre vagy észak-északkeletre már csak mérföldek-re volt tőle a Horn vasfoka. De a szünni nem akaró nyugati szél mindannyiszor visszakergette, és ő nyugat helyett keletnek tartott. Az egyik viharral a másik után küzdött meg a hatvanegyedik foktól délre a sarkvidék zajló jegében, és a sötétség erőinek ajánlotta halhatatlan lelkét, ha csak egy szemernyit is nyugatnak segítik, ha megfordul a szél, és ő megkerülheti a fokot. De egyre csak keletnek tartott. Végző kétségbeesésében a Le Maire-szoroson is megpróbált áthajózni. A szél félúton északnyugatiról északira fordult, a barométer zuhant, s ő visszafordult, és futva menekült az orkán dühe elől. Hajszálon múlt, hogy a Mary Rogers nem zúzódott szét a sziklák fekete agyaráján. Két ízben is nekivágódott a Diego Ramirez-szirtek felé, s ezek közül egyszer az mentette meg, hogy két hóföregteg között hirtelen megpillantotta a hajók sírköveit, melyek ekkor már csupán negyed mérföldnyire előtte meredeztek.

Fúj, süvölt! Dan Cullen kapitány megesküdtött mind a harminc évre, amit a tengeren töltött, hogy így még sohasem fújt. Amikor ezt a kijelentést tette, a Mary Rogers még egyenesen állt a horgonyon, de alig félóra múltán már csak gádorig megdőlvé tarthatta magát. Új fővitorláját és vado-natúj sudár-vitorláját úgy ragadta el, akár a papírszeletet; öt másik, fölsodort és kettős kapcsokkal összekötözött vitorlájába is úgy belekapott, hogy kibomlott mind, és ca-fatokban röpdösött nádjáról. Reggelre pedig még kétany-nyira megdőlt, és réseket kellett vágni a mellvéden, hogy a fedélzetet legalább valamelyest mentesítsék a ráneheze-dő víztömeg nyomásától.

A napot általában hetenként egyszer pillantotta meg Dan Cullen kapitány. Egyszer déltájt tíz percre kisütött, de tíz percre rá már süvöltött az újabb orkán, mindkét őrszem a vitorlákat vont a be, és minden elmerült a kavargó hóföregteg sötétjében. Egyszer két hét telt el úgy, hogy Dan Cullen kapitány nem nézett se kronométre, se más műszerre. Fél foknál pontosabban is csak ritkán tudta,

within half of a degree, except when in sight of land; for sun and stars remained hidden behind the sky, and it was so gloomy that even at the best the horizons were poor for accurate observations. A gray gloom shrouded the world. The clouds were gray; the great driving seas were leaden gray; the smoking crests were a gray churning; even the occasional albatrosses were gray, while the snow-flurries were not white, but gray, under the sombre pall of the heavens.

Life on board the Mary Rogers was gray – gray and gloomy. The faces of the sailors were blue-gray; they were afflicted with sea-cuts and sea-boils, and suffered exquisitely. They were shadows of men. For seven weeks, in the fore-castle or on deck, they had not known what it was to be dry. They had forgotten what it was to sleep out a watch, and all watches it was, “All hands on deck!” They caught snatches of agonized sleep, and they slept in their oilskins ready for the everlasting call. So weak and worn were they that it took both watches to do the work of one. That was why both watches were on deck so much of the time. And no shadow of a man could shirk duty. Nothing less than a broken leg could enable a man to knock off work; and there were two such, who had been mauled and pulped by the seas that broke aboard.

One other man who was the shadow of a man was George Dorety. He was the only passenger on board, a friend of the firm, and he had elected to make the voyage for his health. But seven weeks of Cape Horn had not bettered his health. He gasped and panted in his bunk through the long, heaving nights; and when on deck he was so bundled up for warmth that he resembled a peripatetic old-clothes shop. At midday, eating at the cabin table in a gloom so deep that the swinging sea-lamps burned always, he looked as blue-gray as the sickest, saddest man

merre jár, kivéve ha föld volt a látóhatáron; mert a nap és a csillagok elbújtak az égben, és a horizont a legjobb napokon sem volt alkalmas a pontos mérésre. Szürke homályba burkolózott a világ. Szürkék voltak a fellegek; és ólmos szürkék voltak a hatalmas, robogó hullámok; szürkén kavargó pára volt a szikla is; még a néha-néha odatévedő albatroszok is szürkék voltak, és a hófürgeteg se fehér volt, hanem szürkének tetszett a sápadt és komor visszfényben.

Szürke volt az élet is a Mary Rogers fedélzetén – szürke és komor. Szürkés-kék volt a matrózok arca, kicsípte bőrkéket a tenger, és a sós víztől támadt kelések gyötörték őket. Árnyak voltak, nem is emberek. Akár az orrkabinban, akár a fedélzetén voltak, hetedik hete nem láttak száraz ruhát. Már nem tudták, hogy milyen az: végigaludni a pihenőt, mert a váltások között is egyre felhangzott a parancs: „Mindenki a fedélzetre!” Zaklatott álmú, rövidke perceket csentek el a nappól, s csak viharkabátjukban dőltek le, mindig készen az örökös hívásra. Olyan gyöngék és elcsigázottak voltak már, hogy két tengerész kellett egy ember munkájához. Ezért is volt többnyire mindkét váltás fönn a fedélzeten. De ha mégoly emberi roncs volt is, senki sem bújhatott ki kötelessége alól. Csak a törött láb menthetett fel a munka alól; már ketten voltak így, megnyomorítva a fedélzetre törő tengertől.

George Dorety is már csak árnya volt emberi magának. Ő volt a hajó egyetlen utasa, a cégtulajdonos barátja, aki egészségi okokból határozta el magát a tengeri útra. A Horn-foknál töltött hét hét azonban aligha vált egészségére. Zihálva szedte a levegőt a kabinjában a hosszú, viharvert éjszakában; és ha feljött a fedélzetre, annyira bebugyolálta magát, hogy olyan volt tőle, akár egy két lábon járó ószeresbódé. Amikor körülülték az ebédlőasztalt, s bár dél volt, olyan sötét homály, hogy sohasem lehetett kioltani a himbálózó hajólámpákat, George Dorety szürkébb és szederjesebb volt, mint a legbeteggebb matróz. Az

for'ard. Nor did gazing across the table at Captain Dan Cullen have any cheering effect upon him. Captain Cullen chewed and scowled and kept silent. The scowls were for God, and with every chew he reiterated the sole thought of his existence, which was *make westing*. He was a big, hairy brute, and the sight of him was not stimulating to the other's appetite. He looked upon George Dorety as a Jonah, and told him so, once each meal, savagely transferring the scowl from God to the passenger and back again.

Nor did the mate prove a first aid to a languid appetite. Joshua Higgins by name, a seaman by profession and pull, but a pot-wolloper by capacity, he was a loose-jointed, sniffing creature, heartless and selfish and cowardly, without a soul, in fear of his life of Dan Cullen, and a bully over the sailors, who knew that behind the mate was Captain Cullen, the law-giver and compeller, the driver and the destroyer, the incarnation of a dozen bucko mates. In that wild weather at the southern end of the earth, Joshua Higgins ceased washing. His grimy face usually robbed George Dorety of what little appetite he managed to accumulate. Ordinarily this lavatorial dereliction would have caught Captain Cullen's eye and vocabulary, but in the present his mind was filled with making westing, to the exclusion of all other things not contributory thereto. Whether the mate's face was clean or dirty had no bearing upon westing. Later on, when 50 degrees south in the Pacific had been reached, Joshua Higgins would wash his face very abruptly. In the meantime, at the cabin table, where gray twilight alternated with lamplight while the lamps were being filled, George Dorety sat between the two men, one a tiger and the other a hyena, and wondered why God had made them. The second mate, Matthew Turner, was a true sailor and a man, but George Dorety did

se igen derítette jobb kedvre, ha a szemközt ülő Dan Cullen kapitányra pillantott. Cullen kapitány mogorván nézett maga elé, rágta az ételt, és hallgatott. Mogorvasága az Istennek szólt, szájának minden egyes mozdulata pedig a lényét kitöltő egyetlen gondolatot ismételte: *tarts nyugatnak*. Nagydarab, szőrös, baromi ember volt, akinek látása nem serkentette a másik étvágyát. Szemében George Dorety hajója Jónása volt, és ezt tudtára is adta minden étkezésnél, vad fenekedését Istenről az utasra fordítva, majd ismét vissza a Mennybélire.

Nem lett jobb az étvágya az elsőtisztól sem. Joshua Higginsnek hívták, hivatásos és szenvedélyes tengerész volt, bár a tehetségéből csak mosogatóra futotta volna; csapott vállú, örökösen szipákoló fráter volt, szívtelen, önző, és gyáva, lelketlen. Rettegve féltette az életét Dan Cullentől, de basáskodott a legénységen, akik tudták róla, hogy Cullen kapitány áll mögötte, a törvénytevő, a számonkérő, az ostor és a megsemmisülés, akibe tizenkét kalózkapitány lelke költözött. Lenn a világ déli sarkán, a cudar időben, Joshua Higgins fölhagyott a mosakodással. Szennyes ábrázata rendszerint még azt a kevéske étvágyát is elvette George Doretynek, amit sikerült valamilyen képp összegyűjtenie. A tisztálkodás elmulasztása rendszeren nem került volna el Cullen kapitány figyelmét, és biztosan szóvá is teszi, most azonban a nyugati irány tartása annyira betöltötte minden gondolatát, hogy kirekesztett belőle mindent, ami nem ezt érte. S hogy tisztjének arca tiszta-e vagy piszkos, a nyugati iránynak mit sem számított. Később, amikor valahára kiértek a Csendes-óceánra, az ötvenedik hosszúságra, Joshua Higgins nagy hirtelen ismét megmosta az arcát. Addig azonban George Dorety csak ült a kabinban, ahol bágyadt, szürke félhomály váltakozott a lámpavilággal, míg a lámpákat olajjal töltötték, s a két férfi között – az egyik tigris, a másik hiéna – azon töprengett, hogy vajon mi végre teremtette őket az Isten. A másodtiszt, Matthew Turner, igazi tengerész és